

»MLADIZEM, STARIZEM IN MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE NA POTI DO DELA«

Jaz tudi, včasih nas
preslišijo - mlade in
stare. Dajva skupaj
zanetiti iskro
spremembe.

Želim si, da bi me
jemali bolj resno in
me ne sodili po
moji starosti.

KAJ JE STARIZEM?

Starizem označuje stereotipe, predsodke in diskriminacijo do ljudi zaradi njihove starosti. Starostna diskriminacija najpogosteje prizadane ljudi na obeh straneh starostnega spektra. Starizem pa ni le osebni predsodek - je strukturni problem, ki vpliva na zdravje, delo, politiko in medosebne odnose.

PREDSODKI - vnaprej oblikovana negativna (ali pozitivna) čustva ali stališča - npr.: vsi stari ljudje so zateženi, nestrpni, težavni...

STEREOTIPI - poenostavljeni, posplošeni in pogosto napačni opisi, predstave - npr.: stari ljudje so počasni, nerodni, tehnološko nepismeni...

DISKRIMINACIJA - dejanje ali praksa neenakega obravnavanja posameznikov ali skupin (temelji na predsodkih in stereotipih) - npr.: izključevanje starih ljudi iz delovnega mesta, neustrezna zdravstvena obravnava...

Ključno je, da posameznike
ocenjujemo glede na njihove
zmožnosti, ne glede na starost!

O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

- **MULTIDISCIPLINARNO SODELOVANJE DESETIH ŠTUDENTOV.**
- **Z RAZISKAVO SMO UGOTAVLJALI, KAKO MLADI LJUDJE DOŽIVLJAJO STAROSTNO DISKRIMINACIJO TER KAKŠEN JE NJIHOV ODNOS DO STARIH LJUDI.**
- **IZVEDENIH DESET FOKUSNIH SKUPIN S SKUPNO 47 ŠTUDENTI (68% ŽENSK TER 32% MOŠKIH) IZ RAZLIČNIH ŠTUDIJSKIH SMERI.**

➤ **VEČ O PROJEKTU**

KLJUČNE UGOTOVITVE PROJEKTA

KAKO MLADI DOJEMAJO STARIZEM:

Mladi ljudje prepoznavajo starizem kot prisotno obliko diskriminacije, ki se kaže v **posploševanju značilnosti starih ljudi** in v njihovi **nizki vključenosti v družbeno dogajanje**. Zaznavajo, da se stare ljudi pogosto predstavlja kot **nesposobne, počasne, odveč** ali celo kot **breme**.

KJE MLADI OPAŽAJO STARIZEM:

Najpogosteje v **medijih**, kjer so upodobitve starih ljudi pogosto stereotipne ali negativne. V **delovnem okolju**, kjer se stare ljudi pogosto smatra kot manj prilagodljive, manj tehnično podkovane in zato slabše zaposljive. V **javnem diskurzu**, kjer se starim ljudem redkeje pripisuje vloga mnenjskih vodij ali sogovornikov o prihodnosti.

KAKŠEN VPLIV IMA STARIZEM NA DRUŽBO:

Povečuje **razkol med generacijami**, ustvarja medsebojno **nezaupanje, nezanimanje** in **manjšo solidarnost**. Starizem privede do **socialne izolacije** starih ljudi, **občutkov manjvrednosti** in **psihičnih stisk**. Zaradi starizma družba izgublja dragocene izkušnje in znanja, ki bi jih stari ljudje lahko prenašali naprej.

STARIZEM NI VEDNO NEGATIVEN:

Starizem ni nujno vedno škodljiv – včasih se pojavi kot t. i. **pozitivna diskriminacija**. Takšna oblika se pogosto kaže v vsakdanjih situacijah: ko **odstopimo sedež** stari osebi v javnem prevozu, ko **govorimo počasneje, ponudimo pomoč**, itd. Čeprav imajo takšna ravnanja dober namen, pa lahko kljub temu temeljijo na stereotipih, ki **omejujejo osebno svobodo** starih ljudi ali jih postavljajo v **vlogo nemočnih oseb**.

KAKO LAHKO ZMANJŠAMO STARIZEM?

VEČ MEDGENERACIJSKIH STIKOV

Organizirane medgeneracijske dejavnosti (delavnice, druženja...), spodbujanje prostovoljstva (npr. mladih v domovih za ostarele) ter več vsakdanjih medgeneracijskih interakcij - pogovor je najmočnejša oblika zmanjševanja diskriminacije.

IZOBRAŽEVANJE

Večina predsodkov in stereotipov izhaja iz neznanja. Z ozaveščevalnimi kampanjami lahko razbijemo starostne predsodke in ustvarimo most razumevanja in sprejemanja med generacijami.

VKLJUČEVANJE V DRUŽBENO DOGAJANJE

Na trg dela, v javni diskurz in medije. Stari ljudje naj bodo upoštevani na delovnem mestu, v šolstvu in v politiki – ne kot breme, ampak kot vir izkušenj, znanja in kompetenc.

IZBIRA RABE JEZIKA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Jezik ima moč oblikovanja družbene realnosti - z njim lahko diskriminiramo ali opolnomočimo.

Starizem ni neizogiben – je naučena drža, ki jo lahko s skupnimi prizadevanji in povezovanjem presežemo.

Presežimo starostne predsodke – skupaj smo močnejši!

Za več informacij o starostni diskriminaciji si lahko pogledate dokumentarni film Koliko pa ti šteješ?, ki je nastal v sklopu projekta Starizem: problem na obeh straneh starostnega spektra.

V Sloveniji deluje Zagovornik načela enakosti, ki se ukvarja z obravnavo in zagotavljanjem varstva pred diskriminacijo. Več si lahko preberete na spletni strani <https://zagovornik.si/>.

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+).